

Annie de Vries en Yvette Taapken

Een extra uitdaging voor ambitieuze leerlingen

Tijdens het verkorte vmbo-mbo 4-traject Junior accountmanager halen jongeren in vijf of zes jaar hun vmbo-GL en mbo 4-diploma. In Leidschendam bieden 's-Gravendreef College en mboRijnland sinds vorig schooljaar deze route aan. Waarom werd gekozen voor deze opleiding, hoe is die precies vormgegeven en wat zijn de ervaringen tot nu toe? Projectleiders Annie de Vries (teamleider vmbo 's-Gravendreef College) en Yvette Taapken (docent economie mboRijnland) delen hun ervaringen en tips. Plus: wat vinden de leerlingen zelf?

Een doorlopende leerroute van vmbo GL naar mbo 4, waarbij de leerlingen/studenten in vijf of zes jaar hun mbo 4-diploma Junior accountmanager halen. Het 's-Gravendreef College in Leidschendam is er vorig schooljaar mee begonnen, in samenwerking met mboRijnland.

"Dit traject is mijn missie én mijn droom", zegt Annie de Vries, afdelingsmanager bovenbouw. "Als 's-Gravendreef College willen we het beste uit leerlingen halen en we zagen echt dat er meer mogelijk was. We zien soms jongens en meiden die weinig of niets doen en toch hun diploma halen. Eigenlijk vervelen die zich op school. Ze hebben extra uitdaging nodig. Ik zag ook dat het traject vmbo-mbo inhoudelijk sneller kon: er was overlap in de stof en in de vakken en het niveau Engels verandert bijvoorbeeld niet op het mbo. Ons schoolgebouw is hier in 2013 neergezet met het oogmerk van

samenwerking: het vmbo en mbo delen het gebouw. Dat is een uniek uitgangspunt voor het vormgeven van een doorlopende leerroute."

De keuze viel op een route naar de mbo4-opleiding Junior accountmanager. Hoe verliep dat traject?

Annie de Vries: "Zeven jaar geleden zijn de gesprekken begonnen, na twee jaar kwam Yvette erbij vanuit mboRijnland. Op deze locatie biedt mboRijnland opleidingen binnen het profiel Economie en Zorg en welzijn aan.

Tijdens de oriënterende gesprekken bleek al snel dat een doorlopende leerroute binnen Zorg en welzijn lastig zou worden: de leerlingen lopen al snel stage en hebben daarvoor een BIG-registratie nodig, daarvoor gelden leeftijdsbeperkingen. We keken daarnaast ook naar onze leerlingenpopulatie: zijn er genoeg die

deze route kunnen en willen volgen?

We kozen ervoor toe te werken naar het kwalificatiedossier Junior accountmanager. Dat is een algemeen economisch vak dat leerlingen veel mogelijkheden biedt - ze kunnen bijvoorbeeld een eigen bedrijf beginnen of bij hun ouders in de zaak gaan werken. Vervolgens hebben we de examenprogramma's naast elkaar gelegd om te kijken waar de overlap in zat."

Yvette Taapken: "Daarvoor hebben we vakdocenten aan elkaar gekoppeld om de programma's op elkaar te laten aansluiten, vooral voor Nederlands en wiskunde/rekenen. Daarnaast waren er bijeenkomsten voor alle betrokken docenten."

Voor welke leerlingen is deze route bedoeld?

Annie: "Voor vmbo-leerlingen die meer uitdaging aankunnen maar niet op de havo terecht kwamen. Met deze route kunnen ze in vijf of zes jaar toch doorstromen naar het hbo. Het is een pittige route. De leerlingen moeten door een selectieprocedure. Leerlingen die een stapje meer kunnen en willen doen, mogen zichzelf opgeven aan het eind van klas 1. We voeren dan intake-gesprekken waarin ze zichzelf presenteren: wat is mijn doel, wat wil ik leren, waarom wil ik deze route volgen? Die gesprekken voeren we met een mbo-collega erbij. Natuurlijk kijken we ook naar de cijferlijst, daarnaast beoordelen we op autonomie, zelfvertrouwen en organisatie: heb je altijd je spulletjes bij je in de les? In alle leerjaren van de route vindt er een voortgangsgesprek plaats. Daarbij moeten de leerlingen ook weer zichzelf presenteren: hoe sta je ervoor, wat is nodig, hoe pak je het aan, heb je hulp nodig?"

De eerste lichter zit nu in leerjaar drie, dus het tweede jaar van de doorlopende route, en krijgt een dag per week les op het mbo. Hoe gaat het?

Annie: "Het gaat over het geheel genomen heel soepel. We proberen vanuit de opleidingen de overgang minder groot te maken: wij doen het een beetje op de mbo-manier en zij doen het een beetje op onze manier."

DE STOF GOED BIJHOUDEN

Aaliyah Senn van Basel: "Je krijgt bij deze verkorte opleiding echt een extra uitdaging en dat vind ik leuk. Je moet wel meteen vanaf het begin de stof goed bijhouden, anders is het lastig om het weer in te halen. Dit schooljaar hebben we een dag in de week les op het mbo. Ik merk dat de klas daardoor serieuzer is geworden. In de pauze is het gezellig, maar zodra we in de les zitten, zijn we echt gefocust. Als ik klaar ben wil ik naar het hbo, maar dan in een hele andere richting: ik wil psychologie studeren en kinderpsycholoog worden."

VAN DE PRAKTIJKLESSEN LEER JE HET MEEST

Daan Nguyen: "Het leukste en leerzaamste van deze opleiding vind ik de lessen waarin we leren over de praktijk: hoe reclame werkt, hoe het zit met het assortiment in een winkel, hoe je een eigen bedrijf start. Als je hier klaar bent, kun je al gelijk gaan werken, maar zelf wil ik door naar het hbo. Misschien wil ik iets met ICT gaan doen, maar mijn main plan is om ondernemer te worden. Daarvoor heb ik met deze opleiding een hele goede start!"

DIT IS ECHT MIJN OPLEIDING

Ahmad Elmardi: "Ik heb deze opleiding gekozen omdat ik de economische kant op wil. Wat ik later wil gaan worden weet ik nog niet helemaal zeker, maar ik denk aan een eigen bedrijf of aan de richting architectuur. We leren veel over hoe je een bedrijf opricht en succesvol kunt maken. Dat is wat ik wil, dus dit is echt mijn opleiding. Ik vind het ook fijn dat we veel in de praktijk leren. We hebben bijvoorbeeld een festival bezocht met jongeren die al een eigen bedrijf hebben, en we deden onderzoek bij winkels in de Mall of the Netherlands."

OPBOUW VAN DE DOORLOPENDE LEERROUTE JUNIOR ACCOUNTMANAGER

- Leerjaar 1: de leerlingen volgen het gewone vmbo TL-programma.
- Leerjaar 2: de leerlingen hebben extra lessen Nederlands, Engels en Duits (de lessen duren 80 minuten).
- Leerjaar 3: de leerlingen doen vmbo-examen Nederlands, Engels en Duits. Ze hebben vier dagen per week les op het vmbo en een dag op het mbo. Ook lopen ze een week stage.
- Leerjaar 4: de leerlingen/studenten doen vmbo-examen economie, economie & ondernemen en wiskunde en ronden hun vmbo-GL-opleiding af. Ze hebben dit jaar een dag in de week les op het vmbo en vier dagen op het mbo. Ze lopen tien weken stage, 24 uur per week.
- Leerjaar 5: de studenten ronden hun mbo 4-opleiding Junior accountmanager af.

Contactpersonen

Annie de Vries, 's Gravendreef College

Yvette Taapken, mboRijnland

Yvette: "Dat is vaak een kwestie van even kort overleg tussen de vakdocenten: 'Hoe pakken jullie dit aan?' Verder focussen we op een veilige leeromgeving. De leerlingen hebben op het 's Gravendreef College een mentor en vanaf leerjaar drie bij ons op mboRijnland ook een studieloopbaancoach. Zowel vanuit het vmbo als vanuit het mbo is er dus begeleiding."

Annie: "Er zijn ook praktische aanpassingen.

Onze leerlingen doen nu bijvoorbeeld mee met de schooltoetsen van de vmbo-examenklas. Omdat de vmbo- en mbo-toetsen niet in dezelfde week vallen, zouden ze dan eigenlijk zes toetsweken hebben. Dan zouden er teveel lessen uitvallen, daarom maken ze hun vmbo-toetsen nu in een normale mbo-schoolweek."

Zijn er nog meer aanpassingen gedaan?

Annie: "Bij een samenwerking als deze geldt: je moet het op een gegeven moment gewoon gaan dóen. Gaandeweg merk je waar je tegenaan loopt en dan los je dat op. Bijvoorbeeld als het gaat om financiën: op het vmbo zijn de boeken gratis, voor de vakken op het mbo moeten de leerlingen zelf boeken kopen. Daar

hebben we nu iets voor geregeld. Op het mbo hebben ze ook een eigen laptop nodig. Nu zeggen we: 'Heb je in leerjaar drie nog geen laptop, dan is dat geen punt.'"

Yvette: "Die flexibiliteit heb je ook nodig bij vakanties. Met welke vakantie ga je mee, die van het vmbo of het mbo? Nu zijn ze in de zomer een extra vrijdag bij ons op het mbo. Docenten zijn gelukkig ook flexibel."

Annie: "We zijn nog steeds aan het bijschaven.

Bijvoorbeeld of die hele dag op het mbo niet beter twee dagdelen kunnen worden. Het is elke keer puzzelen. Wat gaan we precies wanneer examineren? Wanneer zijn ze aan hun mbo-examen toe? Het is echt een kwestie van improviseren en aanpassen en dat werkt heel goed."

Stel dat een leerling toch niet verder wil in dit traject?

Annie: "We hebben een aantal uitwijkmogelijkheden ingebouwd. Na de tweede klas kunnen leerlingen terug naar leerjaar drie van de reguliere route, ook als ze bijvoorbeeld toch liever verder willen in de richting Zorg en welzijn. Na leerjaar drie kunnen ze doorstromen naar het reguliere leerjaar 4. En na

DRIE TIPS VAN ANNIE DE VRIES EN YVETTE TAAPKEN

Open communicatie

Annie de Vries: "De samenwerking tussen vmbo en mbo is bij een traject als dit echt belangrijk, dus investeer daarin. Zorg voor een open communicatie. Leg de programma's op elkaar en zoek samen naar mogelijkheden. Er kan veel! Een fijne samenwerking geeft ook meerwaarde voor het team. Dat de samenwerking hier zo goed werkt, is echt een cadeautje."

Wees als mbo vanaf het begin betrokken

Yvette Taapken: "Wij hebben de eerste leerlingen nu pas op school, maar ik was vanaf het begin al bij de intake-gesprekken. Het is belangrijk dat leerlingen de gezichten van mbo-docenten alvast zien voordat ze daar lessen gaan volgen. Je kunt dat eenvoudig organiseren, bijvoorbeeld in de vorm van een gastles van een mbo-docent, waarbij leerlingen ook vragen kunnen stellen. Voor een docent is dat trouwens hartstikke leuk, want de leerlingen hebben zóveel vragen!"

Betrek de leerlingen bij de inhoud

Annie de Vries: "Mijn belangrijkste tip is 'Heb vertrouwen dat je leerlingen meer kunnen dan je denkt'. Wij betrekken ook de leerlingen bij het verbeteren van het traject. Ze denken ook echt mee. Zo merkten ze op: 'Als we maar één dag per week les hebben op het mbo, hoe herhalen we dan de stof?' Daar hadden ze een goed punt, we gaan nu kijken of we daar twee keer een halve dag van kunnen maken."

leerjaar vier hebben ze sowieso hun vmbo-diploma gehaald. Mocht vijf jaar te kort zijn, dan kunnen ze de route in zes jaar doen. Maar als ik zie hoe gemotiveerd de leerlingen nu zijn, denk ik niet dat die uitwijkmogelijkheden nodig gaan zijn. Een leerling zei laatst nog: 'Mevrouw, dit is echt wat ik wil, dit ga ik afronden!'"

Yvette: "Het is mooi om te zien dat ze vanuit hun interesse gemotiveerd zijn om deze opleiding te doen. Die intrinsieke motivatie zou je willen voor elke student."

De eerste lichter zit nu in leerjaar drie, voor volgend jaar is er al meer belangstelling. Hoe verwachten jullie dat het verder gaat?

Yvette: "Het is natuurlijk hard werken, we verwachten veel van ze. Voor het vak Nederlands gaan ze van 2F aan het eind van het vmbo naar 3F aan het eind van hun mbo-opleiding, we merken op de reguliere mbo-opleidingen dat dat voor veel leerlingen al best lastig is. Het wordt ook spannend als ze stage gaan lopen."

Dan zijn ze vijftien of zestien en lopen ze 24 uur per week stage, tien weken lang. Kunnen ze het allemaal aan of is het toch te hoog gegrepen? Dat weten we pas echt als de eerste lichter het mbo-diploma haalt."

Annie: "Aan de andere kant doen we de leerlingen tekort als we twifelen. Natuurlijk wordt er veel van ze verwacht, maar ze dóen het gewoon. Het is een ongelofelijk leuke en gemotiveerde groep, dat hoor ik ook van collega's. Ze werken hard, ze helpen elkaar, ze zijn supergemotiveerd. Die positieve sfeer, daar zetten we nu extra op in. Om het eerste jaar te evalueren, hebben we bijvoorbeeld samen met de leerlingen een pizzasessie georganiseerd. We plaatsen ze een beetje op een voetstuk en dat voelen ze. Het is een opgaande spiraal."

We merken trouwens ook dat de belangstelling van buiten de school toeneemt, er zijn al leerlingen die speciaal hiervoor naar 's Gravendreef willen komen. Je kunt het niet honderd procent voorspellen, maar ik denk echt dat dit traject een succes wordt."